

Tekstil Sorunları ve Geleceği

İlker PARASIZ
Prof.Dr.

Uludağ Üni. İ.İ.B. Fak. BURSA

Tekstil endüstrisi dünyada hemen hemen tüm ülkelerde ortak bir endüstri dalıdır. Tekstil üreticilerinin nüfusun artışı, satın alma gücü ve ekonomik ve politik çevre gibi tekstil piyasalarının gelişimini etkileyen etmenler üzerinde ya çok az ya da hemen hemen hiçbir kontrolü yoktur. Buna karşılık, tekstil üreticilerinin hem teknoloji, piyasa talebi hem de moda tarafından güçlü bir şekilde etkilenen maliyetlerin kontrolü için stratejiler geliştirmektedir. Günümüzde teknoloji yalnızca makina ve teçhizat üretiminiyle ilgilenmemekte, giderek artan bir şekilde yönetim becerilerinin geliştirilmesiyle ilgilenmektedir. Diğer bir deyişle, yüksek teknolojinin uygulanmasının amacı yalnızca maliyetleri düşürmek değildir. Yüksek teknolojinin "çabuk yanıt", "zamanında" gibi temelde üretim ve servis esnekliğini sağlayıcı büyük bir etkisi vardır.

THE PROBLEMS AND PERSPECTIVES OF TEXTILES

The textile industry is one of the industries in the world economy which is common to almost all countries. Textile producers have little or no control over the factors which influence the development of the textile markets such as population growth, purchasing power and economic and political environments. But textile producers develop strategies and are able to respond tactically to both control of costs, which is strongly influenced by technology and to market demand and fashion. Today, technology is not only concerned with production machines and equipment. It is becoming more and more concerned with the improvement of managerial skills. In other words, the application of high technology has not only the objective to reduce costs. It has a great impact improve substantially the flexibility of the manufacturers and the services such as "quick response", "just in time".

1. TEKNOLOJİK GELİŞMELER

Gelişmiş ülkeler bir zamanlar emek yoğun teknolojilerle üretim yapılan ve büyük ölçüde gelişmekte olan ülkelere terk edilmesi söz konusu olduğunda düşünülen (karşılaştırmalı üstünlükler kuramı gereğince) tekstil sektörünü sermaye yoğun teknolojilerle üretim yapan bir sektör haline dönüştürmüşlerdir.

Batılı ülkeler kendilerinin GATT (Genel Gümrük ve

Tarife Anlaşmaları) prensiplerine ters olan 1960'lı yıllardan beri önce Japon ve Uzak Doğu kaynaklı tekstil ürünlerine 1961 yılında kısa dönemli pamuklu tekstil anlaşması ve 1962 yılında uzun dönemli pamuklu tekstil anlaşmalarıyla kısıtlama getirmişlerdir.

1974 yılından itibaren da tüm gelişmekte olan ülkelere ürünlerine karşı MFA'ları (Çok Elyaflılar Anlaşmaları) yürürlüğe koymuşlardır. MFA'lar dörder yıl aralıklarla yinelenmiş ve en son olarak 1986'da beş yıl için uzatılmıştır. İçinde bulunduğumuz yıl için sonuncu MFA sona ermektedir. Artık tekstil sektörlerini yapısal olarak yenileyen endüstriyel ülkelerin yeni MFA'lara gereksinimi kalmamıştır.

Aradan geçen süre içinde endüstriyel ülkeler tekstil sektöründe maliyetleri düşürücü şu yenilikleri geliştirmişlerdir:

*1960'lı yıllarda mekiksiz tezgahları geliştirmişlerdir.

*1970'li yıllarda açık uçlu iplik eğirmeyi geliştirmişlerdir.

*1980'li yıllarda;

-Sermaye yoğun yatırımları girişilmiştir.

-ABD'de yatırımlar ücret düzeyi düşük olan bölgelere kaydırılmıştır.

-İngiltere ve Fransa'da dikey entegrasyon yoluyla tekstilde maliyetler düşürülmüştür.

-Mikro elektronik yenilikler başdöndürücü bir hızla geliştirilmektedir. İngiltere'de sönmüş Rochdale kentinde entegre iplik ve dokuma makinaları yeniden kurulmuştur.

Tablo 1'den de kolayca izlenebileceği gibi;

-Standart mallarda otomasyona gidilmiştir.

-Lazerli kesime geçilmiştir.

-Uzun üretim hatlarında otomasyona gidilmiştir.

-Konfeksiyonda dikiş işlerinde otomasyona gidilmiştir.

-Konfeksiyonda dikiş yerine kaynak denemeleri yapılmaktadır.

-Transfer baskı ve çözücüyle boyama yönünde önemli gelişmeler sağlanmıştır.

-Konfeksiyon boyama geliştirilmiştir.

Aynı şekilde Tablo 1'den izlenebileceği üzere;

-Radyasyonla boyama (gama, x ışınları ve elektronlarla) alanında önemli araştırmalar yapılmaktadır.

-Tekstil ürünlerinin bilgisayar destekli dağıtımının sağlanmasına çalışılmaktadır.

-Çok yakın bir gelecekte müşterinin arzularına uygun bir biçimde desenli ve biçimli siparişlere çok az bir zamanda cevap verecek elektronik satış noktası sistemi geliştirilmeye çalışılmaktadır. Özellikle örgü, çorap, birkaç makas işlemiyle vücuda göre şekillendirilebilecek bir sisteme geçilmeye çalışılmaktadır.

Tablo 1'deki yeni sistemlere ek olarak çok yakın bir